

teter, synes dog just et heller at kunne være til nogen Skade; thi de Spørgsmaal, som kunne komme frem fra Skoleraadets Side, er Noget af det, hvorom man dog maa indrømme, at Amtmanden kan have en meget god Mening, og da der kommer et betydeligt Antal andre Mænd med, synes der at være saa meget mindre Grund til at flyde ham ud. Det er iøvrigt ikke første Gang, at dette Spørgsmaal her er bragt paa Bane, saa at, naar den ærede Rigsdagsmand indbyder til at være for at faae Amtmanden praktiseret ud, kan han vistnok have ganske god Udfigt til at faae Nogle med til denne Opgaves Løsning; men jeg kan forstikke den ærede Rigsdagsmand, at, dersom han vil indbyde til at være med at praktisere Provsten ud, vil han heller ikke dertil komme til at savne et Antal Stemmer. Men sæt nu, at disse Bestræbelser lykkes, og at baade Amtmand og Provst praktiseres ud, saa indtræffer der dog unægtelig den Vanstuelighed, at der Ingen bliver tilbage. Man indvende nu, hvad man vil, mod at have Amtmanden og Provsten med, saa troer jeg dog, at, naar der skal være en Bestyrelse, som er inde i disse Forhold — og man vil ikke kunne nægte, at disse to Embedsmænd mere antages at være nøie bekendte med de herhen hørende Sager — er det ikke saa uheldigt, at denne Bestemmelse have. Man kunde vel maaffee gaae en anden Vej og skabe Inspecteurer eller Tilsynsmænd — med Hensyn til hvilke det dog var tvivlsomt, om de vare mere kaldebe dertil end hine 2 Mænd — men det er min Formening, at et saadant Forslag neppe her vilde finde nogen Understøttelse, ligesom jeg ogsaa troer, at det heller ikke vilde fortjene en saadan. Dersom jeg i det foreliggende Lovforslag havde indført en Snees nye Tilsynsmænd, inden man endnu vidste, hvorledes det Hele vil udvikle sig, eller hvorfra man kan faae de fornødne Kræfter, saa vilde et saadant Forslag vist ikke have fundet stor Tilslutning. Det er derfor min Mening, at hvad man end kan have at indvende respective mod Amtmanden og Provsten, maa man dog finde sig i at beholde dem saalænge, indtil man kan faae noget Bedre at sætte isædet, og

det er fra dette Standpunkt, at Ministeriet har betragtet den herhen hørende Bestemmelse.

Gomard: Det har vistnok været et almindeligt Dulle saavel i Folket, som her hos os Allesammen, at naar en Lov kom frem, som ordnede Almueskolevæsenet heri Landet, saa skulde den komme som en Heelhed, saa at den ikke alene omfattede, hvad denne Lov hovedsagelig gjør, Forbedring i Lærernes Raar, men tillige Skolens hele Organisation. Jeg har nu ingenlunde hørt til dem, der have troet paa Muligheden af, at et saa omfattende Lovforslag vilde komme frem i denne Session; men skulde nogen Deel af denne Lov komme først, saa forekommer det mig rigtigt nok, at det, der her er leveret, netop er det, der maatte komme. Vil man, og det ville vi jo Alle, ønske, at vi i Tiden faae bedre Lærkræfter end dem, der fortiden ere tilstede til Almueskolernes Tjeneste, saa maa man ogsaa kunne byde disse Mænd en Stilling, som nogenlunde er sorgfri, saaat der dog er Noget, der er værd at tragte efter. Det er mig velbekjendt, at der fortiden er en meget stor Trang til saadanne Mænd, der have Adgang til disse Embeder, og jeg har endogsaa her fra Rigsdagen havt Exempler paa, hvor vanstueligt det er for nogle af de Skolelærere, der have Sæde her, at skaffe sig Folk til at overtage deres Gjerning, saalænge de ere her paa Rigsdagen; men vil man naae dette Maal, troer jeg, at det er rigtigt at begynde med at stille Skolelærerne bedre, end de hidtil have været, og gjør man det, vil det som sagt bidrage til, at unge Mænd ville tragte efter at naae en saadan Stilling. Med Hensyn til, hvad der nylig blev anført af en æret Taler (Bloch) om Ansættelse af Skoleinspecteurer, skal jeg give den høitærede Cultusminister Ret i, at det ikke vel vilde gaae her. Det forekommer mig allerede, at Ansættelsen af den ene Skoleinspecteur just ikke i sin Heelhed blev saa glædeligt modtaget af Rigsdagen, og nu at faae en heel Deel ansat rundt om i Landet, troer jeg ikke var Noget, man her med synderlig Lethed vilde gaae ind paa. Provsten skal jeg ogsaa meget gjerne lade blive i Amtsskole-Directionen, det har jeg